

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 151/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Milošom Kaščákom, advokátom, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Tdo 55/2021 zo 7. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Tdo 55/2021 zo 7. septembra 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) zrušiť. Zároveň navrhuje zrušiť aj rozsudok (správne: uznesenie, pozn.) Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 To 60/2019 z 12. novembra 2019 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 T 125/2018-190 z 13. júna 2019 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného zo spáchania prečinu ohrozenie pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol sťažovateľovi podľa § 56 ods. 1 a 2, § 38 ods. 3 a § 36 písm. j) Trestného zákona uložený peňažný trest vo výmere 500 eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona mu súd ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere dvadsaťjeden dní pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený. Podľa § 61 ods. 1 a 2, § 38

ods. 3 a § 36 písm. j) Trestného zákona mu uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere dvoch rokov.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 1 To 60/2019-289 z 12. novembra 2019 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie sťažovateľa ako nedôvodné zamietol.

4. O dovolaní sťažovateľa podanom z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. b), c) a d) Trestného poriadku proti uzneseniu krajského súdu rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) zo súdneho spisu nevyplýva či bola jeho trestná vec pridelená do senátu 1 To náhodným výberom. Pokiaľ zo spisu nie je zrejmé, akým spôsobom vec napadla do uvedeného senátu, je možné skonštatovať, že súd rozhodol v nezákonnom zložení;

b) krajský súd porušil zásadným spôsobom jeho právo na obhajobu, keď vykonal verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti napriek tomu, že svoju neprítomnosť riadne ospravedlnil a trval na svojej účasti na zasadnutí. Právo osobne sa zúčastniť konania pred súdom je pritom považované za súčasť práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ nesúhlasí s posúdením tejto otázky krajským súdom. Uvádza, že najvyšší súd tieto pochybenia nenapravil.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorý odmietol dovolanie sťažovateľa z dôvodu, že neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

7. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v tejto súvislosti v prvom rade upozorňuje, že sťažovateľ používa v ústavnej sťažnosti odkaz na už štyri roky neplatný zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov. Táto skutočnosť však *ipso facto* nebráni prerokovaniu veci pred ústavným súdom.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

8. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sa argumentácia sťažovateľa obmedzuje len na strohé konštatovanie zhrnuté v jednej vete na s. 3 ústavnej sťažnosti, z ktorej vyplýva výhrada sťažovateľa, že „*tieto pochybnosti dovolací súd nerozptýlil*“. Na iných miestach ústavnej

sťažovateľ rozhodnutie ani postup najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho argumentačne neatakujú. Ústavný súd sa tak nedozvedá žiadnu argumentáciu, ktorá by bola konkrétne cielená na obsah napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorého zrušenia sa sťažovateľ od ústavného súdu domáha. Nie je vôbec možné presne porozumieť, s ktorou časťou a z akých dôvodov uvedeného rozhodnutia sťažovateľ nesúhlasí, keďže celá argumentácia je zameraná na rozhodnutie a postup krajského súdu.

9. Ústavná sťažnosť sťažovateľa navyše neobsahuje žiadnu ústavnoprávnu argumentáciu. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína svoj judikatúrou pevne ukotvený názor, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti je kritériom klasifikačným, nie kvalitatívnym. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľa, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti (m. m. III. ÚS 463/2018). Ústavný súd stabilne judikuje, že ústavná sťažnosť na porušenie základných práv nemôže byť naformulovaná nedostatočne a neurčito a vytvárať tak priestor pre dohady a dedukcie (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018). V zmysle konštantnej judikatúry pritom nepostačuje akékoľvek odôvodnenie návrhu na začatie konania. Návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí byť odôvodnený kvalifikovane, t. j. musí obsahovať odôvodnenie, ktoré spĺňa ústavnoprávne požiadavky (m. m. PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014 a i.) (I. ÚS 478/2022). Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným právam sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti chýba konzistentná argumentácia, z ktorej by sa dalo vyvodiť, ako napadnuté uznesenie najvyššieho súdu porušuje označené práva sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru. Absencia kvalifikovaného odôvodnenia predstavuje nedostatok, ktorý bráni ústavnému súdu považovať ústavnú sťažnosť v tejto časti za dostatočne odôvodnenú.

9.1. Je pritom v tejto súvislosti potrebné dôsledne odlišovať úlohu ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd od iných orgánov verejnej moci, čo musí odrážať aj odôvodnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom nepostačuje argumentovať rovnakým metodologickým a obsahovým spôsobom ako v konaní pred všeobecnými súdmi. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľa, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti. Inými slovami, sťažovateľ môže v ústavnej sťažnosti dôvodiť nesprávnym právnym posúdením veci, ktorého sa mal dopustiť všeobecný súd, súčasne však musí odôvodniť nežiaduci dopad tvrdeného nesprávneho právneho posúdenia veci na jeho základné práva a slobody. V opačnom prípade musí ústavný súd konštatovať nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti a ústavnú sťažnosť odmietnuť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (III. ÚS 352/2017).

9.2. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia ústavnej sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ani nemôže o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite rozhodovať (napr. IV. ÚS 279/07, III. ÚS 583/2015, III. ÚS 26/2016).

9.3. Úlohou ústavného súdu ani v rámci ním uprednostňovaného materiálneho prístupu k ochrane základných práv a slobôd pritom nie je nahrádzať aktivitu sťažovateľov či ich právnych zástupcov a iniciatívne dotvárať či dopĺňať ich ústavné sťažnosti tak, aby vyhovovali zákonných podmienkam. Ústavný súd by tak na seba preberal právomoc, ktorá mu nepatrí. Povinnosť právne odôvodniť ústavnú sťažnosť [normovaná zákonným príkazom § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde] neznamená, že po popise skutkových okolností sťažovateľ následne napríklad iba označí články ústavy či dohovoru, ktoré mali byť zo strany orgánu verejnej moci porušené, prípadne ich odcituje. Ak by to tak malo byť, povinné právne zastúpenie advokátom v konaní pred ústavným súdom by bolo zbytočné. Navyše, nie každé porušenie podústavného práva vyúsťuje do neústavnosti rozhodnutia, opatrenia či iného zásahu orgánu verejnej moci, čo ústavný súd opakovane prízvukuje vo svojej bohatej judikatúre. Preto ani popis namietaných porušení podústavného práva neoslobodzuje sťažovateľa od zákonnej povinnosti svoju ústavnú sťažnosť ústavnoprávne odôvodniť.

10. Ústavný súd pripomína, že za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na ich kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019).

11. Ústavný súd v tejto súvislosti rovnako upozorňuje, že absenciu zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na perfektnosť základných náležitostí návrhu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 576/2020).

12. Keďže predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúci s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ju odmietol pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

III.2. K námietkam smerujúcim proti uzneseniu krajského súdu:

13. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite ústavnej sťažnosti, sťažovateľ žiada nielen zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ale aj jemu predchádzajúceho uznesenia krajského súdu, hoci vyslovenie porušenia označených práv rozhodnutím či postupom krajského súdu nenavrhuje. V obsahu ústavnej sťažnosti však sťažovateľ namieta postup krajského súdu, ktorý podľa jeho názoru vykonal verejné zasadnutie bez jeho prítomnosti, hoci svoju neprítomnosť vopred ospravedlnil. Zároveň tvrdí, že krajský súd o jeho veci rozhodoval v nezákonnom zložení.

14. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

15. Ako už bolo konštatované, sťažovateľ sa vyslovenia porušenia práv postupom či uznesením krajského súdu nedomáha (ani predložené splnomocnenie nie je udelené na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom vo veci podania ústavnej sťažnosti proti postupu či uzneseniu krajského súdu, pozn.). Aj v prípade, ak by tak sťažovateľ urobil, platí, že právomoc ústavného súdu

poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ústavný súd tiež dopĺňa, že ak pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05). Keďže sťažovateľ mal právo podať proti postupu a uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktoré aj využil a jeho dovolacia argumentácia bola v zásade totožná s jeho sťažnostnou argumentáciou v konaní pred ústavným súdom, právomoc poskytnúť ochranu jeho právam mal najvyšší súd, na základe čoho by bola vylúčená právomoc ústavného súdu na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti. Pokiaľ by teda v návrhu na rozhodnutie sťažovateľ namietal aj porušenie označených práv postupom a uznesením krajského súdu, ústavný súd by odmietol túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu